

VAN BAROSU BAŞKANLIĞI

İNSAN HAKLARI MERKEZİ GÖÇ VE İLTİCA KOMİSYONU

01.09.2022-01.09.2023 FAALİYET RAPORU

BASINA VE KAMUOYUNA

Van Barosu İnsan Hakları Merkezi Göç ve İltica Komisyonu;

Dil, din, ırk, cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, yaş, engellilik, politik görüş farklılığı ve diğer nedenlere dayalı hiçbir ayrım gözetmeksizin ülkesinden ayrılmış mültecilerin, sığınmacıların, göçmenlerin, yerinden edilmiş kişilerin, insan ticareti mağdurlarının, geçici sığınma hakkı arayan, ikincil koruma prosedürüne girebilecek bireyler ile uluslararası koruma ihtiyacı olan insanların karşı karşıya kaldıkları sorunların ulusal ve uluslararası kuruluşlar ile toplum tarafından daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla bilgilendirme, farkındalık ve duyarlılık oluşturma çalışmaları yapmak, Mülteci ve Göç Hukuku alanında ulusal ve ulusal üstü hukuk çerçevesinde, insan haklarının tanınması, korunması, uygulanması ve geliştirilmesi için mesleki teorik ve pratik çalışmalar yapmak, araştırmalarda bulunmak, seminer, konferans ve meslek içi eğitimler düzenlemek, arşiv (bilgi bankası) ve kitaplık oluşturmak, Mültecilerin, sığınmacıların, göçmenlerin, yerinden edilmiş kişilerin, insan ticareti mağdurlarının, geçici sığınma hakkı arayan, ikincil koruma prosedürüne girebilecek bireyler ile uluslararası koruma ihtiyacı olan insanların maruz kaldıkları hak ihlallerini araştırma, ihlal iddialarının resmi mercilere ulaştırılmasını sağlama, ihlal iddialarına dair başvurularının sonuçlarını takip, neticelerini izleme ve bütün süreçlerde mağdur olan kişilere adli yardım kurum ve mekanizmaları üzerinden hukuki destek sunmak, Mülteci ve Göçmenlerin idari gözetim altına alındıkları Geri Gönderme

Merkezleri başta olmak üzere tüm tutulma yerleri ile ilgili dönemsel izleme yapmak, bu yerlerde yaşanan sorun ve ihlalleri ilgili raporlar hazırlayarak ilgili resmi mercilere ulaştırılmasını sağlamak

Amaçlarıyla avukatlar ve stajyer avukatların faaliyet göstermeleri için kurulmuştur. Van Barosu Yönetim Kurulu üyesi Av. Nazlı POLAT Komisyon Koordinatörü olarak görevlendirilmiştir.

İnsan Hakları Merkezi Göç ve İltica Komisyonunun yeni dönem ilk toplantısı 24.10.2022 tarihinde Van Barosu Yönetim Kurulu Üyesi Av. Nazlı POLAT Koordinatörlüğünde gerçekleştirilerek görev dağılımı yapıldı. Yapılan oylama ile komisyon başkanlığına Av. Necat GÜLMEZ seçildi.

Toplantıda meslektaşlar komisyonun çalışma alanları ve faaliyetleri noktasında bilgilendirilip gelecek döneme ait faaliyetlerin planlaması yapıldı.

A- GENEL FAALİYETLER

Van Barosu İnsan Hakları Merkezi Göç ve İltica Komisyonun 24 Ekim 2022 - 24 Mayıs 2023 tarihleri arasında gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler aşağıdaki gibidir:

1. Van Gölü'nde 61 kaçak göçmenin öldüğü tekne faciasıyla ilgili Van 7. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen 26.10.2022 tarihli karar duruşmasına katılım sağlandı. 27 Haziran 2020'de Van'ın Gevaş ilçesinde alabora olan "Akbaş" isimli tekneye 11 gün sonra ulaşılabildi. Batan tekneden 61 kaçağın cansız bedeni çıkarılmıştı. Alabora olan tekneden yüzerek kurtulan Medeni Akbaş'ın da aralarında olduğu 12 sanık hakkında 'nitelikli göçmen kaçakçılığı yapma' ve 'bilinçli taksirle birden fazla kişinin ölümüne sebebiyet verme' suçlarından dava açılmıştı. Tutuklu sanık sanık Akbaş "olası kastla adam öldürme", "çocuğa karşı olası kastla adam öldürme", "göçmen kaçakçılığı" suçlarından 60 kişi için 60 kez 16 yıl 8 ay, ölen 1 çocuk için 25 yıl, göçmen kaçakçılığı suçundan da 8 yıl olmak üzere toplam 1033 yıl hapis cezasına çarptırıldı. Diğer sanıklar beraat etti.

VAN BAROSU BAŞKANLIĞI

İNSAN HAKLARI MERKEZİ GÖÇ VE İLTİCA KOMİSYONU 01.09.2022-01.09.2023 FAALİYET RAPORU

BASINA VE KAMUOYUNA

2. 07.11.2022 tarihli toplantıda avukatlar ve stajyer avukatların Van İl Göç İdaresi Müdürlüğünde ve Van Geri Gönderme Merkezinde yaşadıkları sorunlar görüşülerek ilgili görüş ve öneriler sunuldu ve karşılıklı fikir alışverişinde bulunuldu. Yaşanan sorunların çözümü için Van İl Göç İdaresi Müdürlüğünün ziyaret edilmesine karar verildi.

3. 07.11.2022 tarihli toplantıda Van ilinde bulunan ve göçmen alanında faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşlarının ziyaret edilerek karşılıklı fikir alışverişinde bulunulmasına karar verilerek planlama yapıldı.

4. Komisyonca gerçekleştirilen **07.11.2022** tarihli toplantıda meslektaşlarımızın faydalanması amacıyla emsal kararlar arşivi oluşturulması için komisyonun kullanımı ve komisyona ulaşımı sağlamak amacıyla kurulacak e-posta hesabının kullanıma açılmasına karar verildi. Alınan karar uyarınca **27.11.2022** tarihinde meslektaşlara baro aracılığı ile Mülteci Hukukuna ilişkin (sınırdışı, idari gözetim, uluslararası koruma talebinin reddi, başvurunun geri çekilmiş sayılması vb.) kararların vanbaro.gocilticakomisyonu@gmail.com mail adresine iletilmesi konusunda desteklerinin rica edildiği bilgilendirme mesajı yollandı.

5. 09.11.2022 tarihinde Komisyon çalışmalarının ve koordinasyon sağlanabilmesi açısından yeni dönem üyelerinden de oluşan bir Whatsapp grubu kuruldu.

6. 3 Temmuz 2022 günü saat 16.00 sıralarında Van'ın Saray ilçesi kırsalında jandarma tarafından içerisinde göçmenlerin bulunduğu minibüsün tekerlerine açılan ateş sonucu 1 kişi hayatını kaybettiği, 12 kişi yaralandığı olay neticesinde açılan soruşturma dosyasının komisyon tarafından takibinin yapılmasına karar verildi.

05.01.2023 tarihinde soruşturma dosyasının incelenmesi amacıyla komisyon tarafından oluşturulan heyet Saray ilçesine giderek dosya ile alakalı bilgi edildi. İlgili dosyanın takibi halen devam etmektedir.

7. 2022 yılı İnsan Hakları Haftası kapsamında **16.12.2022** tarihinde Tekne Faciasında yaşamını yitiren mülteciler Van Gölü ziyareti yapılarak anılmıştır. Ardından yaşamını yitiren göçmenler için kimsesizler mezarlığı ziyaret edildi.

8. Komisyonca gerçekleştirilen **26.12.2022** tarihli toplantıda Van Barosu İnsan Hakları Merkezi'ne komisyon temsilcisi oybirliği ile seçildi.

9. 26 Kasım 2022 tarihinde Mülteci Hakları Merkezi tarafından düzenlenen tarihinde Türkiye'nin farklı illerden avukatların ve sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin katılımlarıyla "Türkiye'deki Vatansız Göçmenler: Mevzuat ve Uygulamanın Değerlendirilmesi" isimli yüz yüze yapılan çalışmaya İnsan Hakları Merkezi Göç ve İltica Komisyonu adına katılım sağlandı.

VAN BAROSU BAŞKANLIĞI

İNSAN HAKLARI MERKEZİ GÖÇ VE İLTİCA KOMİSYONU 01.09.2022-01.09.2023 FAALİYET RAPORU

BASINA VE KAMUOYUNA

10. Özalp- Van yolu kontrol noktasında **07.01.2023** tarihinde saat 10:00 sıralarında içinde göçmenlerin olduğu bir aracın taranması sonucunda kaza yaptığı, ölü ve yaralıların olduğunun haber alınması üzerine Van Barosu Göç ve İltica Komisyonu üyelerinden oluşan heyet ile Van Barosu başkanı Av. Sinan ÖZARAZ inceleme ve tespitlerde bulunmak üzere olay yerine gidilmiştir. Yapılan incelemeler neticesinde kaza yapan aracın olay yeri inceleme ekiplerince incelendiği gözlemlenmiştir. Oluşturulan heyetçe olay yeri ve kaza yapan araç üzerinde inceleme ve gözlemde bulunulmuştur. Araçta bulunan 51 göçmenden 2 erkek şahsın vefat ettiği, 2'si ağır olmak üzere 6 kişinin yaralandığı, yaralıların tedavi altına alınmak üzere hastanelere sevk edildiği bilgisi edinilmiştir. Ardından kamuoyu sosyal medya aracılığı ile bilgilendirilmiştir.

11. Mülteci Hakları Merkezinden Av. Ece ÖZSARAÇ KAPROL, Av. Çağlar TUNÇ, Av. Necla ŞANLI ve Av. Fatin Anıl BAŞ tarafından, **14.01.2023** tarihinde Van Barosu avukat ve stajyer avukatlarına yönelik " Avukatlar İçin Mülteci Hukuku " konulu eğitim verildi.

12. Komisyonca gerçekleştirilen 03.02.2023 tarihli toplantıda komisyona iletilen hukuki destek talebi üzerine meslektaş ile komisyon üyeleri karşılıklı görüş ve öneriler sunarak fikir alışverişinde bulunuldu.

13. 4 Ocak 2023 tarihinde Van ili Saray ilçesi İran sınırında Afganistan uyruklu bir kadının askerler tarafından cinsel saldırıya uğradığı bilgisinin basına ve kamuoyuna yansması üzerine **5 Ocak 2023** tarihinde Van Barosu İnsan Hakları Merkezi ile Kadın Hakları Komisyonu ve Göç ve İltica Komisyonundan oluşan bir heyet söz konusu olaya ilişkin incelemede bulunmak üzere Saray ilçesine gitmiştir. Saray Cumhuriyet Başsavcılığında soruşturma dosyasını yürüten savcı ile görüşüldü. Ardından kamuoyu sosyal medya aracılığı ile bilgilendirildi. Failler O.K. ve A.D.'nin tutuklu yargılandıkları davanın ilk duruşması **16.03.2023** tarihinde Van 5.Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Duruşmada Van Barosu, Van Barosu İnsan Hakları Merkezi, Kadın Kahları Komisyonu ve Göç ve İltica Komisyonu davaya müdahillik talebinde bulundu. Mahkeme heyeti ise, müdahillik taleplerini "suçtan doğrudan zarar görmediği" gerekçesiyle reddetmiştir. Verilen aranın ardından mahkeme heyeti, faillerin tutukluluk hallerinin devamına karar vererek, duruşmayı 8 Haziran'a ertelemiştir.

14. 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Antep'in Şehitkamil ilçesi merkezli 7,7 şiddetindeki deprem ile saat 13:24'te Maraş'ın Ekinözü ilçesi merkezli 7,6 şiddetindeki depremden etkilenen Adana, Adıyaman, Antep, Diyarbakır, Hatay, Kilis, Malatya, Maraş, Osmaniye, Urfa illerinde resmi açıklamalara göre on binlerce insan yaşamını yitirmiş veya yaralanmıştır. Yaşanan bu doğal afet sonrasında deprem bölgesinde arama ve kurtarma çalışmalarının devam ettiği sırada bazı sosyal medya kullanıcıları tarafından göçmenler hedef gösterilerek aşağılanmıştır. Birçok sosyal medya paylaşımıyla Türkiye'ye sığınan sığınmacıları gerçeğe aykırı beyanlarla hedef gösterilmiştir. Söz konusu sosyal medya paylaşımları hakkında **15.02.2023** tarihinde TCK'nın 216. maddesinde yer alan "halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama suçu" yönünden suç duyurusunda bulunuldu.

VAN BAROSU BAŞKANLIĞI

İNSAN HAKLARI MERKEZİ GÖÇ VE İLTİCA KOMİSYONU 01.09.2022-01.09.2023 FAALİYET RAPORU

BASINA VE KAMUOYUNA

15. Van Geri Gönderme Merkezinde iki göçmen şahsa yönelik olarak işkence yapıldığı iddiaları üzerine Van Barosu Göç ve İltica Komisyonu görevlendirme yaparak **14.03.2023** tarihinde Van Geri Gönderme Merkezine gitmiştir. Komisyon üyeleri tarafından yapılan gözlem, inceleme ve araştırmalar neticesinde; hem göçmen şahısların söz konusu işkence iddialarını doğrulamamaları hem de komisyon üyesi avukatlar tarafından işkence iddialarının doğru olduğuna dair somut ve ciddi bir emareye ulaşmamaları sonucunda söz konusu işkence iddialarının doğruyu yansıtmadığı tespit edilmiştir. Van Barosu Göç ve İltica Komisyonu tarafından söz konusu durum Van Barosu Adli Yardım Bürosuna iletilmiştir. Bu bağlamda Adli Yardım Ortak Projesi kapsamında; her bir göçmen şahsa vekil görevlendirilmiştir.

16. **15.03.2023** tarihinde Komisyona ulaşan bilgiler neticesinde; Van sınırında giriş yaparken hava koşullarından dolayı vücutlarında soğuk yanığı meydana gelen ve hastanede tedavisi süren 17 düzensiz göçmen hastanede ziyaret edilmiştir. Tedavisi süren 17 göçmenin ihtiyaç ve tedavileri noktasında bilgi alınarak süreç takibine başlanıldı.

17. **15 Nisan 2023** tarihinde Mülteci Hakları Merkezi tarafından düzenlenen “Uluslararası Koruma Prosedüründe Karşılaşılan İdari ve Yargısal Pratikler” konulu çalışmaya İnsan Hakları Merkezi Göç ve İltica Komisyonu adına katılım sağlandı.

18. Sanatçı Soha FATHİ ve eşi Milad YADGARİ Yunanistan sınırını geçmeye çalışırken Türkiye tarafından yakalanmasının ardından Van Geri Gönderme Merkezine götürüldüğü bilgisi alınmıştır. Soha Fathi, Jina Amini eylemlerinde insani yardım yapan kimselerden olduğundan komisyon 16 Mayıs Salı günü Van Geri Gönderme Merkezinde ziyaret edilerek dosyası hakkında bilgi alındı.

19. Komisyonun görev alanına giren konularda avukatlara bilgilendirme yapılabilmesi için Komisyon adına sosyal medya hesaplarından (twitter, instagram) komisyon faaliyetleri, bilgilendirme, eğitim ve seminer duyuruları düzenli olarak paylaşılmaktadır